

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No6(4)

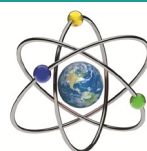
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 474 sahifa,
12-iyun, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Maktab o'quvchilarining musiqiy tafakkurini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	10
<i>Abilov Muslim Normuxammadovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalashning pedagogik ahamiyati.....	14
<i>Bolqiyev Axmad</i>	
Jamiyat muhitida radikalizmning oldini olishga qaratilgan uzluksiz profilaktika tizimini yaratish	17
<i>Axmedova Iroda Shaxitbekovna</i>	
Inklyuziv ta'lim va gospital pedagogikani rivojlantirishda pedagogning tashkilotchilik madaniyati: nazariy va amaliy aspektlar	22
<i>Djabborov Ma'sud Bahriddinovich, Arolova Zarina Lochin qizi</i>	
Developing Sociolinguistic Competence in Intensive Teaching of Foreign Languages to Adults	28
<i>G. R. Tolibova</i>	
Языковая выразительность и художественный мир сказки "Муха-Цокотуха"	31
<i>Garifullina Alsu Robert qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda nasriy asarlarni o'qitish	35
<i>Ibodullayeva Madina Muzaffar qizi</i>	
Nutq kamchiligiga ega bo'lgan bolalarda nutq faoliyatining yuzaga kelish xususiyatlari	38
<i>Ibroximova Fotimaxon Qobiljon qizi</i>	
Rezervga bo'shatilgan harbiy xizmatchilarni fuqarolik hayotiga ijtimoiy-psixologik reintegratsiyasining nazariy-metodologik tahlili (CTP dasturi misolida).....	42
<i>Ikmatullayev G'ayrat Zokirovich</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining o'quv motivatsiyasini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida rivojlantirish yo'llari	47
<i>Islamova Fotima Shamsiddinovna, Ismoilova Mohinur Faxriddin qizi</i>	
Raqamli ta'lim muhitida milliy o'quv dasturini amaliyotga joriy etishning asosiy tamoyillari	52
<i>Mamanazar Djumayev</i>	
Turli vazn toifalaridagi dzyudochilarning texnik-taktik tayyorgarligini takomillashtirish	61
<i>I. B. Matmuratova</i>	
Maktabgacha ta'limda xalqaro monitoring va baholash dasturlarining o'rni	65
<i>Mutalova Dilnoza Abdurashidovna</i>	
Raqamli texnologiyalar orqali o'quvchilarning intellektuallik koeffitsientini rivojlantirish va zamonaviy ko'nikmalarini shakllantirish	69
<i>Normamatova Sevinch Asror qizi</i>	
Ona tilidan o'quvchilarning pragmatik kompetensiyasining rivojlanganlik darajasini aniqlash mezonlari.....	73
<i>Oloqova O'g'iljon Mamanazarovna</i>	
Oliy ta'limda adaptiv raqamli ta'lim texnologiyalari asosida o'quv jarayoni samaradorligini oshirish modeli ...	77
<i>Quchqarova Dilnovoz Shaymaxammad qizi</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyalarini autentik videomateriallar asosida rivojlantirish metodikasi	81
<i>Qurbonova Shalola Ilhomiddinovna</i>	
Jadid ma'rifatparvarlari pedagogik merosini tadqiq etishning zamonaviy ijtimoiy-pedagogik ahamiyati	84
<i>Raxmatova Dilbar Anvar qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining funksional savodxonligini xalqaro baholash dasturlari asosida rivojlantirish	88
<i>Shavqiddin Burxonov</i>	
Development of Students' Artistic Taste and Aesthetic Education as a Pedagogical Problem.....	91
<i>Temirov Murodjon Anvarovich</i>	
O'smirlarda huquqiy madaniyatni shakllantirishda ma'naviy-ma'rifiy faoliyatning pedagogik imkoniyatlari...	95
<i>Umarov Qobiljon</i>	

Ta'lim va tarbiya tizimida falsafiy yondashuvning pedagogik asoslari	98
Umurov Sharif Rajabovich	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida so'z turkumlariga oid mashg'ulotlar ustida ishlash	102
Voxidova Muqaddas Rasuljon qizi	
Методические основы развития критического мышления обучающихся при изучении информационных технологий в условиях использования искусственного интеллекта	106
Панжиева Назолат Норматомовна	
Динамика морфологической системы современного русского языка в условиях цифровизации	111
Тураева Дилфуза Даминовна	
Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va ularning ta'lim samaradorligiga ta'siri	116
Abdug'aniyeva Saodat Shuhrat qizi	
Blended Learning Pedagogy in University EFL Writing Courses: Effects on Linguistic Accuracy and Learner Autonomy	120
Inomidinova Dildorxon Ikramovna	
O'smirlik davrida psixologik rivojlanishning muhim jihatlari va uning determinantlari.....	125
M. S. Usmonova	
The Relationship Between Grammar Knowledge and Writing Proficiency in EFL Learners	130
Tahirova Shaxribonu	
Особенности интерпретации юридических терминов в медиатекстах.....	139
Хамидова Нигора Тулкуновна	
Sportchilarning ijtimoiy moslashuvda murabbiy shaxsining roli	142
Akbarova Maloxatoyimposhsha Saidto'ra qizi	
Raqamli asrda yoshlarning media savodxonligi: ingliz tili og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirishda vlog yuritishning o'rni.....	146
Akramova Yulduz Farxadovna, To'rayeva Maftuna Ravshanovna	
Naqshbandiya ta'limotida psixospiritual paradigmalarining mohiyati	151
Ashurova Gulru	
Raqamli ta'lim muhitida talabalarining hamkorlikdagi o'quv faoliyatini monitoring qilish mexanizmlari.....	154
Bekmuratov Qadirbergen Quwanishbaevich	
Oliy ta'lim muassasasi talabalarining kasbiy-ijodiy qobiliyatlarini takomillashtirish.....	158
Hotamov Lochinbek Uktam o'g'li	
Improving Speaking Skills Through Authentic Videos Abstract	162
Imamaliyeva Gulnoza Ulug'bekovna	
Bo'lajak o'qituvchilarning kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi (pedagogik ritorika fani misolida).....	168
Ismoilov Muhammadkarim Miraxmat o'g'li	
Boshlang'ich ta'limda kommunikativ universal o'quv faoliyatlarini rivojlantirishning texnologik asoslari (2-sinf rus tili darslari misolida)	170
Jabborova Muslima Toxirovna	
Pedagogik amaliyot jarayonida talabalarining kasbiy kompetensiyasini shakllantirishning innovatsion mexanizmlari	175
Karimova Barno Ergashevna	
Raqamli ta'lim muhitida milliy o'quv dasturini amaliyotga joriy etishning asosiy tamoyillari	178
Mamanazar Djumayev	
Raqamli transformatsiya sharoitida ta'lim jarayoniga sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etishning pedagogik-didaktik asoslari	187
Maxmudova Gulchiroy G'anisherovna	
Regbi mashg'ulotlari jarayonida talabalarining tezkor-kuch sifatlarini rivojlantirishning differensial metodikasi	191
Nematov Bahodirbek Baxtiyor o'g'li	
Oila muhitida siblinglararo munosabatlarda psixologik manipulyatsiyaning namoyon bo'lish xususiyatlari... ..	195
Nishanova Zulfizar Yashin qizi	

Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini tayyorlashning hozirgi holati hamda innovatsion ta'lim texnologiyalari va tpack yondashuvi asosida pedagogik shart-sharoitlarni takomillashtirish	199
Nozimabonu Tojiboyeva	
Agressiv xulqning ijtimoiy-psixologik determinantlari.....	204
O'ktamova Shohida Odilbek qizi	
Sun'iy intellekt vositalaridan foydalanishning pedagogik afzalliklari va xavflari.....	209
Oqil Ochilov Lutfullo o'g'li	
Kichik tadbirkorlik subyektlarining hudud eksport salohiyatini oshirishga ta'sirining ekonometrik-statistik tadqiqi	214
Boymatova Dildora Olim qizi, Toshaliyeva Saodat Toxirovna	
Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarga tovush yo'nalishini aniqlashtirish metodikasi.....	218
Haydarov Islomjon Hatamjon o'g'li	
Bolalar folklori asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishning ijtimoiy-pedagogik zaruriyati	222
Jo'raboyeva Mushtariy Jamoldin qizi	
O'zbekistonda maktab ta'limida o'quvchilarning kasbiy salohiyatini aniqlashda sun'iy intellektdan foydalanish	228
Karimova Sarvinoz Hojiqurbonovna	
Aqli zaif bolalarning so'zlashuv nutqiga qo'yiladigan talablar	233
N. S. Mirbabayeva	
Oliy ta'lim muassasasida ta'lim va tarbiya berish metodlari	237
Kamalov Rustam Azizovich	
Bo'lajak logopedlarni tayyorlashda pedagogik mahoratini rivojlantirish xususiyatlari.....	241
Shamsiyeva Sevara Yusupovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ekologik tarbiyani rivojlantirishda loyihaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish	244
Tangirqulov Elmurod Aliyarovich	
Ta'lim jarayonida sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalardan foydalanish	248
Toshtemirova Sarvinoz Obidovna	
Shaxsning ijtimoiy-psixologik yo'naltirilganligi guruhviy jipslikni belgilovchi individual omil sifatida	251
Turayev Nurmuhammad Alibek Fozil o'g'li	
Alohida ta'lim ehtiyojlari bo'lgan bolalar og'zaki va yozma nutqini rivojlantirish (aqliy rivojlanishida nuqsoni bo'lgan bolalar misolida).....	254
G'ofurova Umida O'tkirbek qizi	
The Role of Artificial Intelligence in Creating Interactive Methods in English.....	258
Urozboyeva Mavluda Shukurlo qizi	
Bo'lajak muhandislarda ekologik madaniyatni rivojlantirishning ilmiy-pedagogik asoslari	262
Xalikova Xurshida Abdullayevna	
Suv ekotizimlarida turlar sonining kamayishini eDNA metabarkoding orqali aniqlash va uning oziq-ovqat xavfsizligidagi ahamiyati.....	267
Xalilova Nigora Ixtiyorovna, Izzatilloeva Umida Kamolovna	
Asalarilar sonining kamayishi va global ekologik xavf	272
Xalilova Nigora Ixtiyorovna, Sayfulloyeva Dilnura Samandarovna	
Enhancing A2 Learners' English Speaking Skills Through Short Stories With Structured Question-and-Answer Activities.....	276
Xudoyberdiyeva G. Sh.	
Кризис интеллигента и поиск смысла жизни в русской и мировой прозе XX Века: сравнительный анализ романов "Обломов" (И. Гончаров) и "Великий гатсби" (Ф. С. Фицджеральд) ..	280
Аманова А. А., Саттарова М.	
Понятие профессиональной ориентации и ее педагогическая сущность	285
Каримова Наргиза Абдугафуровна	
Talabalarning sun'iy intellektli ta'limiy vositalarni loyihalash kompetentligini shakllantirishning pedagogik shartlari	289
Toxirov Feruz Jamoliddinovich	

Maktab ta'lim tizimida STEAM yondashuvini joriy etishda loyiha boshqaruvining roli va samaradorligi	293
<i>Avalboyeva Mavluda Abdumalikovna</i>	
Raqamli texnologiyalar vositasida bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy faoliyatga tayyorlashning innovatsion mexanizmlari	300
<i>Xodjayeva Matlyuba Rustamovna</i>	
Biologiya darslarida interaktiv metodlar orqali o'quvchilarning tanqidiy va kreativ fikrlashini rivojlantirish	304
<i>Hayitov Abdurasul Eshdavlatovich, Anvarjonova Odinxon Xayrullo qizi, Rahimova Fazilat Akrom qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda innovatsion pedagogik texnologiyalar vositasida tabiiy fanlarga doir bilimlarni shakllantirish	309
<i>Nuriddinova Maysara Ikramovna, Eshonqulova Uralbuvish Fayzullayevna</i>	
Brayl sistemasidagi boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni o'qitishda interfaol uslublardan foydalanish	312
<i>Nuriddinova Maysara Ikramovna, Jo'raqulova Sharofat Baxtiyorovna</i>	
Метод параллельного переноса при делении угла с недоступной вершиной	315
<i>Эсонов Мунавваржон Мукумжонович</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida geometrik masalalarni yechish	318
<i>Sobirova Dinora Umidjon qizi</i>	
O'zbekistonda raqamli jamiyat sharoitida internetdan foydalanish savodxonligini oshirish muammolari va yechimlari	323
<i>Boboqulova Dildora Xolmamat qizi</i>	
Saida Sherahmad qizi hayoti va faoliyatida jadid ayollar ta'limiy qarashlarining namoyon bo'lishi	326
<i>Ergashova Mehriniso Husniddin qizi</i>	
Formation of Environmental Protection and "Green" Economy Concepts among School-Age Youth	329
<i>Kholmominova Oygul Jumayevna</i>	
Boshlang'ich sinf darslarining samaradorligini oshiruvchi interfaol metodlar va ularning ahamiyati	333
<i>Mavlonova Mohlaroyim Nurmat qizi</i>	
Bo'lajak surdopedagoglarning refleksiv ko'nikmalarini rivojlantirish	338
<i>Raximova Muniraxon Iloxomovna</i>	
XX asrning boshlarida Buxoroda jadidchilik harakati asoschilarining ta'lim-tarbiyaga qo'shgan hissasi	342
<i>Safarova Gulzoda Ismoilovna</i>	
O'smirlarda agressiv holatlar va deviant xulq-atvorning psixologik xususiyatlari	346
<i>Shaymardanova Nargiza Maxmanaxarovna</i>	
Yengil atletika mashg'ulotlarida sportchilarning musobaqaoldi psixologik tayyorgarligini takomillashtirishning pedagogik shart-sharoitlari	349
<i>Yigitaliyev Abubakir Farxodjon o'g'li</i>	
Shaxs rivojlanishida motivlarning ahamiyati: psixologik tahlil	354
<i>Sh. Mirabdullayeva</i>	
Professor-o'qituvchilarning ilmiy-pedagogik salohiyatini xalqaro mezonlar asosida rivojlantirish yo'llari	359
<i>Maxmudov Qudratbek Shavkat o'g'li</i>	
Bo'linishga doir olimpiada masalalarini yechish metodikasi va ularning ilmiy-amaliy tahlili	365
<i>Abdullayev G'ayratjon Mutalipovich</i>	
Ijtimoiy tarmoqlarda anonimlikni vujudga kelish omillari	369
<i>Abdullayeva Dilnoza Qurbonbek qizi</i>	
Tinglovchilarga axloqiy-estetik tarbiya berishda notiqlik madaniyatini shakllantirishning samaradorlik ko'rsatkichlari	374
<i>Abdurazaqov Fazliddin Abdunabiyevich</i>	
Bosma ommaviy axborot vositalarida ommaviy sportni keng targ'ib qilishning pedagogik va ijtimoiy ahamiyati	379
<i>Abdusalomov Doniyor Rustam o'g'li</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarni ijtimoiy pedagogik faoliyatga tayyorlash pedagogik muammo sifatida	383
<i>Ali Tursaotov</i>	
Auditoriyadan tashqari mashg'ulotlarning sanogen refleksiyani rivojlantirishga doir pedagogik imkoniyatlari	388
<i>Ismailov Murodulla Kaxramonovich</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Bo'lajak tarbiyachilarning alohida ta'lim ehtiyojlari bo'lgan bolalarda ijtimoiy intellektni rivojlantirishga kasbiy tayyorgarligini shakllantirish 395 Madjitova Sitara Sobit kizi
	Tabiiy fanlarni o'qitishda kompetensiyaviy yondashuv 399 Umbarova Nasiba Xolboy qizi
	Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarning media va axborot kompetensiyalarini rivojlantirish omillari 402 Ummatov Baxtiyor
	Xorijiy tillarni o'rganishda shaxs nutqining shakllanishida psixolingvistikaning ahamiyati 407 Ahmedov Shavkat Asadilloevich, Ataboyev Navruz Ilhombek o'g'li
	Ta'lim tizimida gender tengligi 410 Nazarova Malohat Axmedovna, Sayfiddinova Barno, Axmedova Nasiba
	Ta'lim jarayonida axborot texnologiyalarini qo'llashning mazmun-mohiyati 414 Odilova Mahfuza Ochilovna
	Koxlear implantli bolalarni inklyuziv ta'limga tayyorlashda ota-ona va surdopedagog hamkorligini rivojlantirish texnologiyasi 418 Rahimova Nargiza Alisherovna
	O'zbek tili darslarida milliy kontentga asoslangan matnlarni tanlash tamoyillari 421 Saparbayeva Indira Shadibekovna
	Autizm sindromi - o'rganilish tarixi va zamonaviy metodikalar tahlili 424 Jo'rayeva Sayyora Axmadjon qizi
	Maktabgacha ta'lim tashkilotida o'quv-tarbiya jarayonini interaktiv metodlar asosida takomillashtirish 428 Sharafutdinova Durдона Akmelevna, Niyazova Umida Shomansurovna
	Tabiat bilan tanishtirishda turli metodlarni qo'llash va tabiat bilan tanishtirishning pedagogik ahamiyati 433 Xalmatov Misiddin Muxammadovich
	Kommunikativ qobiliyat tushunchasining psixologik mazmuni 437 Yuldasheva Mahliyo Bahtiyorovna
	Biotexnologiya fanini o'qitishning zamonaviy psixologik-pedagogik yondashuvlari 443 Moxigul Muydin qizi Burxanova
	Культура речи медицинского работника 447 Рузметова Наргиза Ахмедовна
	Образ города как пространства памяти и идентичности в прозе дины рубиной 454 Чернова Татьяна Алексеевна, Назаров Бехруз, Фарходов Диёрбек, Бурибайев Нодир
	Rang konseptlarining lingvomadaniy tabiati va pedagogik ahamiyati: nazariy asoslar 457 Arabova Gulinur Yuzboy qizi
	Rang konseptlarini o'qitishga oid xalqaro tadqiqotlar tahlili: ilmiy bo'shliqlar va metodologik istiqbollari 461 Arabova Gulinur Yuzboy qizi
	Типология трудностей формирования навыков иноязычного говорения в начальной школе 466 Огай Мукаддасхон Халваевна

RAQAMLI TA'LIM MUHITIDA BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING MEDIA VA AXBOROT KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI

Ummatov Baxtiyor

Buxoro Xalqaro Universiteti tadqiqotchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada raqamli ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarning media va axborot kompetensiyalarini rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar tahlil qilinadi. Zamonaviy ta'lim tizimining raqamlashtirilishi, internet texnologiyalarining keng qo'llanilishi hamda axborot oqimining keskin ortishi pedagoglardan media va axborot bilan ishlash bo'yicha yuqori darajadagi kompetensiyalarni talab etmoqda. Tadqiqotda media savodxonlik, axborotni izlash, tanlash, tahlil qilish, baholash va undan samarali foydalanish ko'nikmalarining bo'lajak o'qituvchilar kasbiy tayyorgarligidagi ahamiyati yoritilgan.

Shuningdek, media va axborot kompetensiyalarining rivojlanishiga ta'sir ko'rsatuvchi pedagogik, texnologik, psixologik va ijtimoiy omillar tahlil qilingan. Raqamli ta'lim platformalari, elektron ta'lim resurslari, interaktiv vositalar hamda ijtimoiy tarmoqlarning ta'lim jarayonidagi o'rni ochib berilgan. Tadqiqot natijalari media va axborot kompetensiyalarini tizimli rivojlantirish bo'lajak o'qituvchilarning tanqidiy fikrlashi, axborot xavfsizligi madaniyati, media madaniyati va kasbiy kommunikativ faoliyatini takomillashtirishga xizmat qilishini ko'rsatdi. Mazkur kompetensiyalarni rivojlantirish ta'lim sifati va pedagogik faoliyat samaradorligini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

Kalit so'zlar: raqamli ta'lim muhiti, media kompetensiya, axborot kompetensiyasi, media savodxonlik, bo'lajak o'qituvchi, raqamli texnologiyalar, axborot xavfsizligi, tanqidiy fikrlash, elektron ta'lim resurslari, kasbiy tayyorgarlik.

Abstract: This article analyzes the factors influencing the development of media and information competencies of future teachers in a digital learning environment. The digitalization of modern education, the widespread use of Internet technologies, and the rapid growth of information flows require teachers to possess advanced competencies in working with media and information.

The study highlights the importance of media literacy and the skills of searching, selecting, analyzing, evaluating, and effectively using information in the professional training of future teachers. In addition, pedagogical, technological, psychological, and social factors affecting the development of media and information competencies are examined. The role of digital learning platforms, electronic educational resources, interactive tools, and social networks in the educational process is also discussed.

The findings indicate that the systematic development of media and information competencies contributes to enhancing future teachers' critical thinking, information security awareness, media culture, and professional communication skills. The development of these competencies is considered one of the key factors in improving the quality of education and the effectiveness of pedagogical activities.

Key words: digital learning environment, media competence, information competence, media literacy, future teacher, digital technologies, information security, critical thinking, electronic educational resources, professional training.

Аннотация: В данной статье анализируются факторы, влияющие на развитие медиа- и информационной компетентности будущих учителей в условиях цифровой образовательной среды. Цифровизация современной системы образования, широкое распространение интернет-технологий и стремительный рост информационных потоков предъявляют к педагогам высокие требования в области работы с медиаресурсами и информацией.

В исследовании раскрывается значение медиаграмотности, навыков поиска, отбора, анализа, оценки и эффективного использования информации в профессиональной подготовке будущих педагогов. Также проанализированы педагогические, технологические, психологические и социальные факторы, влияющие на развитие медиа- и информационной компетентности. Показана роль цифровых образовательных платформ, электронных образовательных ресурсов, интерактивных средств и социальных сетей в образовательном процессе.

Результаты исследования свидетельствуют о том, что системное развитие медиа- и информационной компетентности способствует совершенствованию критического мышления будущих учителей, культуры информационной безопасности, медиакультуры и профессиональной коммуникативной деятельности. Развитие данных компетенций является одним из важных факторов повышения качества образования и эффективности педагогической деятельности.

Ключевые слова: цифровая образовательная среда, медиакомпетентность, информационная компетентность, медиаграмотность, будущий учитель, цифровые технологии, информационная безопасность, критическое мышление, электронные образовательные ресурсы, профессиональная подготовка.

KIRISH

Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarning media va axborot kompetensiyalarini rivojlantirish masalasi so'nggi yillarda xorijiy va rus olimlari tomonidan keng tadqiq etilayotgan ilmiy yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Mazkur muammoning nazariy asoslari axborotlashgan jamiyat sharoitida pedagoglarning kasbiy kompetensiyalarini takomillashtirish, media savodxonlikni rivojlantirish hamda raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga samarali integratsiya qilish bilan bog'liq holda o'rganilgan.

Xorijiy tadqiqotchilar orasida D. Baacke, R. Hobbs, H. Jenkins, D. Buckingham va A. Ferrarilarning ilmiy ishlari alohida ahamiyatga ega.

D. Buckingham media savodxonlikni zamonaviy ta'limning muhim tarkibiy qismi sifatida baholab, media matnlarni tahlil qilish, baholash va yaratish ko'nikmalarini rivojlantirish zarurligini ta'kidlaydi.

R. Hobbs esa media va axborot savodxonligini shaxsning axborotni izlash, tanlash, tanqidiy tahlil qilish hamda undan samarali foydalanish qobiliyati bilan bog'laydi.

H. Jenkinsning tadqiqotlarida raqamli madaniyat va tarmoq jamiyati sharoitida yoshlarning media muhitdagi ishtiroki, hamkorlikdagi faoliyati va raqamli kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantirish masalalari yoritilgan.

A. Ferrari tomonidan ishlab chiqilgan raqamli kompetensiya konsepsiyasi esa media va axborot kompetensiyalarini axborot bilan ishlash, kommunikatsiya, kontent yaratish va xavfsizlik komponentlari orqali tavsiflaydi.

Rus olimlari orasida I. V. Robert, E. S. Polat, A. V. Xutorskoy, G. U. Soldatova va A. A. Andreevlarining tadqiqotlari muhim o'rin tutadi. I. V. Robert ta'limni axborotlashtirish nazariyasini ishlab chiqib, pedagoglarning axborot madaniyatini shakllantirish raqamli ta'limning asosiy shartlaridan biri ekanligini asoslaydi.

E. S. Polat axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining ta'lim jarayonidagi imkoniyatlarini o'rganib, media va axborot kompetensiyalari o'quv faoliyatining samaradorligini oshiruvchi muhim omil ekanligini ta'kidlaydi.

A. V. Xutorskoy kompetensiyaviy yondashuv doirasida media va axborot kompetensiyalarini pedagogning kasbiy tayyorgarligini belgilovchi integrativ sifat sifatida talqin qiladi.

G. U. Soldatova esa raqamli kompetensiyaning psixologik jihatlarini tadqiq etib, axborot xavfsizligi, tanqidiy fikrlash va media madaniyatini uning muhim tarkibiy qismlari sifatida ko'rsatadi.

Tahlil qilingan ilmiy manbalar shuni ko'rsatadiki, media va axborot kompetensiyalari bugungi kunda pedagogning kasbiy kompetentligini belgilovchi muhim omillardan biriga aylangan. Xorijiy va rus olimlarining ilmiy qarashlarida media savodxonlik, axborotni tanqidiy baholash, raqamli kommunikatsiya, axborot xavfsizligi va media madaniyatini rivojlantirish masalalari ustuvor ahamiyat kasb etadi. Biroq bo'lajak o'qituvchilarning media va axborot kompetensiyalarini aynan raqamli ta'lim muhiti sharoitida rivojlantirish omillari, pedagogik mexanizmlari va metodik ta'minoti hali ham qo'shimcha ilmiy izlanishlarni talab etadi. Shu jihatdan mazkur tadqiqot mavzusi nazariy va amaliy ahamiyatga ega bo'lib, bo'lajak pedagoglarning zamonaviy kasbiy tayyorgarligini takomillashtirishga xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Shuningdek, ilmiy tadqiqotlar axborot savodxonligi va media kompetensiyalarining o'quvchilarning tanqidiy fikrlashi, mustaqil qaror qabul qilishi, ijodiy yondashuvi hamda raqamli muhitda samarali faoliyat yuritishi bilan bevosita bog'liqligini ko'rsatmoqda. Zamonaviy ta'limda media savodxonlik faqat texnik ko'nikmalar yig'indisi

emas, balki axborotni tushunish, tahlil qilish va undan ongli foydalanishga asoslangan kompleks kompetensiya sifatida talqin qilinmoqda.

Shu bois raqamli ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarning media va axborot kompetensiyalarini rivojlantirish omillarini ilmiy jihatdan o'rganish, ularning shakllanishiga ta'sir etuvchi pedagogik, texnologik va ijtimoiy mexanizmlarni aniqlash hamda samarali metodik yondashuvlarni ishlab chiqish zamonaviy pedagogika fanining dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi. Mazkur masalaning yechimi kelajak o'qituvchilarining kasbiy tayyorligini takomillashtirish, ta'lim sifatini oshirish va raqamli jamiyat talablariga mos raqobatbardosh pedagog kadrlarni tayyorlashga xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotning metodologik asosini kompetensiyaviy, tizimli-faoliyatli, media-ta'lim va axborot-kommunikatsion yondashuvlar tashkil etadi. Tadqiqot raqamli ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarning media va axborot kompetensiyalarini rivojlantirish omillarini aniqlash, ularning pedagogik samaradorligini baholash hamda amaliyotga yo'naltirilgan metodik modelni ishlab chiqishga qaratildi.

Tadqiqot davomida ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, pedagogik kuzatish, so'rovnomalar, diagnostik baholash, taqqoslash, monitoring va natijalarni umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Media va axborot kompetensiyalarini rivojlantirishning metodik modeli O'zbekiston oliy ta'lim tizimida keng qo'llanilayotgan Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams, elektron kutubxonalar, masofaviy ta'lim platformalari hamda multimedia vositalari imkoniyatlariga mos ravishda ishlab chiqildi.

Tadqiqot metodologiyasi bo'lajak o'qituvchilarning media va axborot kompetensiyalarini rivojlantirishga ta'sir etuvchi pedagogik, texnologik va ijtimoiy omillarni o'zaro integratsiyalashgan holda ko'rib chiqadi. Bunda UNESCO tomonidan ishlab chiqilgan Media and Information Literacy (MIL) konsepsiyasi asosiy nazariy manbalardan biri sifatida tanlandi. Ushbu konsepsiyaga ko'ra, media va axborot kompetensiyasi axborotni izlash, tahlil qilish, baholash, yaratish va tarqatish ko'nikmalarining kompleks tizimini anglatadi.

Tadqiqot jarayoni uch bosqichda tashkil etildi. Birinchi bosqichda talabalarning media va axborot kompetensiyalarining boshlang'ich darajasi diagnostika qilindi. Ikkinchi bosqichda raqamli ta'lim vositalari asosida amaliy mashg'ulotlar, loyiha ishlari, media matnlar tahlili, axborot manbalarini ekspert baholash hamda interaktiv topshiriqlar tashkil etildi. Uchinchi bosqichda esa shakllangan kompetensiyalarning samaradorligi monitoring qilinib, natijalar tahlil qilindi.

Tadqiqot davomida tanqidiy fikrlash, axborot xavfsizligi, media madaniyati va raqamli kommunikatsiya ko'nikmalarining rivojlanish darajasi alohida mezonlar asosida baholandi.

1-jadval: Bo'lajak o'qituvchilarning media va axborot kompetensiyalarini rivojlantirish omillari

Omillar	Mazmuni	Kutilayotgan natija
Pedagogik omillar	Interfaol metodlar, loyiha asosida o'qitish, muammoli ta'lim texnologiyalari	Tanqidiy fikrlash va mustaqil axborot tahlili rivojlanadi
Texnologik omillar	Moodle, Google Classroom, multimedia vositalari, elektron resurslar	Raqamli vositalardan samarali foydalanish ko'nikmalari shakllanadi
Axborot omillari	Elektron kutubxonalar, ilmiy bazalar, media resurslar bilan ishlash	Axborotni izlash, saralash va baholash kompetensiyasi rivojlanadi
Kommunikativ omillar	Onlayn muloqot, forumlar, videokonferensiyalar	Media kommunikatsiya va hamkorlik kompetensiyasi shakllanadi
Psixologik omillar	Motivatsiya, refleksiya, media madaniyat	Axborotdan ongli va mas'uliyatli foydalanish rivojlanadi

Mazkur omillar o'zaro bog'liq holda bo'lajak pedagoglarning media va axborot kompetentligini shakllantirishga xizmat qiladi. Ayniqsa, raqamli ta'lim platformalari orqali tashkil etilgan amaliy faoliyat talabalarni axborot bilan ishlashning real jarayonlariga jalb etadi hamda nazariy bilimlarni amaliy ko'nikmalarga aylantirish imkonini beradi. O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida elektron ta'lim resurslari va masofaviy ta'lim texnologiyalarining keng joriy etilishi ushbu metodik modelni amaliyotga tatbiq etish uchun qulay sharoit yaratmoqda.

Media va axborot kompetensiyalarining rivojlanish darajasini aniqlash uchun quyidagi baholash mezonlari ishlab chiqildi.

2-jadval: Media va axborot kompetensiyalarini baholash mezonlari

Kompetensiya turi	Baholash ko'rsatkichlari	Darajalar
Axborot kompetensiyasi	Axborotni izlash, tanlash, tahlil qilish va baholash	Yuqori, o'rta, past
Media kompetensiyasi	Media matnlarni tushunish va tahlil qilish	Yuqori, o'rta, past
Raqamli kompetensiya	Raqamli platformalar va vositalardan foydalanish	Yuqori, o'rta, past
Kommunikativ kompetensiya	Onlayn hamkorlik va media muloqot olib borish	Yuqori, o'rta, past
Axborot xavfsizligi kompetensiyasi	Ishonchli manbalarni aniqlash va xavfsiz foydalanish	Yuqori, o'rta, past
Refleksiv kompetensiya	O'z faoliyatini tahlil qilish va baholash	Yuqori, o'rta, past

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, media va axborot kompetensiyalarini rivojlantirish jarayoni tizimli ravishda tashkil etilganda bo'lajak o'qituvchilarning axborot bilan ishlash madaniyati, media savodxonligi, tanqidiy fikrlashi hamda raqamli muhitda samarali faoliyat yuritish qobiliyati sezilarli darajada rivojlanadi. Shuningdek, media va axborot kompetensiyalarini rivojlantirishga qaratilgan metodik yondashuvlar pedagoglarning zamonaviy ta'lim talablariga mos ravishda kasbiy tayyorgarligini takomillashtirishga xizmat qiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari raqamli ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarning media va axborot kompetensiyalarini rivojlantirish zamonaviy pedagogik ta'limning muhim yo'nalishlaridan biri ekanligini tasdiqladi. Tahlillar shuni ko'rsatdiki, media va axborot kompetensiyalari nafaqat raqamli texnologiyalardan foydalanish ko'nikmalarini, balki axborotni tanqidiy tahlil qilish, uning ishonchligini baholash, media mahsulotlar mazmunini anglash hamda axborot xavfsizligi tamoyillariga rioya etish qobiliyatlarini ham qamrab oladi. Shu jihatdan media va axborot savodxonligi bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantiruvchi asosiy omillardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda.

Tadqiqot davomida aniqlanishicha, raqamli ta'lim platformalari, elektron ta'lim resurslari va interaktiv kommunikatsiya vositalaridan maqsadli foydalanish talabalarning axborot bilan ishlash madaniyatini sezilarli darajada rivojlantiradi. Ayniqsa, media matnlarni tahlil qilish, turli axborot manbalarini taqqoslash va ularning ishonchligini baholashga yo'naltirilgan amaliy mashg'ulotlar tanqidiy fikrlashning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Bu esa bo'lajak pedagoglarning nafaqat axborot iste'molchisi, balki uni ongli ravishda tahlil qiluvchi va samarali qo'llovchi mutaxassis sifatida shakllanishiga xizmat qiladi.

Shuningdek, tadqiqot natijalari media va axborot kompetensiyalarining rivojlanishi pedagoglarning raqamli kommunikatsiya, hamkorlikda ishlash va mustaqil ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytirishini ko'rsatdi. Zamonaviy axborot makonida soxta va manipulyativ ma'lumotlarning ko'payib borayotganligi bo'lajak o'qituvchilarda media madaniyat va axborot xavfsizligi ko'nikmalarini shakllantirish zaruratini yanada kuchaytiradi. Shu sababli media va axborot kompetensiyalarini rivojlantirishga qaratilgan tizimli pedagogik yondashuvlar bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligi sifatini oshirish, ularni raqamli jamiyat talablariga moslashtirish hamda zamonaviy ta'lim muhitida samarali faoliyat yuritishga tayyorlashning muhim sharti hisoblanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot natijalari raqamli ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarning media va axborot kompetensiyalarini rivojlantirish bugungi kunda pedagogik ta'lim tizimining eng dolzarb va strategik yo'nalishlaridan biri ekanligini tasdiqlaydi. Zamonaviy axborot jamiyatida o'qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki axborotni tahlil qiluvchi, baholovchi va undan pedagogik maqsadlarda samarali foydalana oluvchi mutaxassis sifatida shakllanishi zarur. Shu nuqtayi nazardan, media va axborot kompetensiyalari bo'lajak o'qituvchining kasbiy tayyorgarligining ajralmas qismi bo'lib, uning raqamli muhitda samarali faoliyat yuritish imkoniyatlarini belgilaydi.

Tadqiqot davomida aniqlanishicha, media va axborot kompetensiyalarini rivojlantirishga pedagogik, texnologik, kommunikativ va psixologik omillar bevosita ta'sir ko'rsatadi. Raqamli ta'lim platformalari, elektron resurslar, interaktiv vositalar va media texnologiyalaridan tizimli foydalanish talabalarda axborotni izlash, tahlil qilish, tanlash va baholash ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, tanqidiy fikrlash, axborot xavfsizligi, media madaniyati va mustaqil qaror qabul qilish kompetensiyalarining rivojlanishi ham kuzatiladi.

Shuningdek, tadqiqot natijalari media va axborot savodxonligini rivojlantirish ta'lim sifatini oshirish, bo'lajak o'qituvchilarning raqamli madaniyatini shakllantirish hamda ularni zamonaviy mehnat bozori talablariga mos kasbiy faoliyatga tayyorlashda muhim omil ekanligini ko'rsatdi. Shu sababli ushbu kompetensiyalarni rivojlantirishga yo'naltirilgan ilmiy asoslangan metodik yondashuvlarni ta'lim jarayoniga keng joriy etish zarur hisoblanadi.

Umuman olganda, media va axborot kompetensiyalarini rivojlantirish bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy salohiyatini oshirish, ularning raqamli muhitda samarali faoliyat yuritishini ta'minlash hamda zamonaviy ta'lim tizimi sifatini yangi bosqichga olib chiqishda muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. UNESCO. Media and Information Literacy: Policy and Strategy Guidelines. - Paris: UNESCO Publishing, 2021. - 120 p.
2. UNESCO. Media and Information Literacy Curriculum for Teachers. - Paris: UNESCO, 2011. - 192 p.
3. Buckingham D. Media Education: Literacy, Learning and Contemporary Culture. - Cambridge: Polity Press, 2003. - 219 p.
4. Hobbs R. Digital and Media Literacy: Connecting Culture and Classroom. - Thousand Oaks: Corwin Press, 2011. - 144 p.
5. Jenkins H. Convergence Culture: Where Old and New Media Collide. - New York: NYU Press, 2006. - 368 p.
6. Ferrari A. Digital Competence in Practice: An Analysis of Frameworks. - Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2012. - 92 p.
7. Buckingham D. The Media Education Manifesto. - Cambridge: Polity Press, 2019. - 208 p.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №6(4)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.